

Digniino Is Barbar Socda — Lambarka Koowaad

Muujintii Ciise Masiix: Fahamka Digniintii Ugu Dambaysay ee Aadanaha

Jeff Pippenger

2023-08-08

“Muujintii Ciise Masiix” waxaa loo furaa dadka Ilaah marka “wakhtigu dhow yahay.” Farriinta digniinta ugu dambaysa ee loo diro aadmiga waxaa la siiyaa wax yar ka hor xidhitaanka wakhtiga imtixaanka aadanaha, farriintaas ugu dambaysana waxaa lagu matalaa dhowr sadar oo nebiyadeed oo ku jira Kitaabka Quduuska ah. Muujintii cutubka afar iyo tobnaad, farriintaas digniinta ugu dambaysa ah waxaa lagu matalaa saddex malaa’igood.

Markaasaan arkay malaa’ig kale oo dhexda samada ku duulaysa, iyadoo haysata injiilka weligiis ah inay ku wacdiso kuwa dhulka deggan, iyo quruun kasta, iyo qabiil kasta, iyo af kasta, iyo dad kasta; iyadoo cod weyn leh ku leh, Ilaah ka cabsada, oo ammaanta siiya isaga; waayo, saacaddii xukunkiisu waa timid; oo caabuda kii sameeyey samada, iyo dhulka, iyo badda, iyo ilaha biyaha.

Malaa’ig kalena ayaa daba socotay, iyadoo leh, Baabuloon way dhacday, way dhacday, magaaladaas weyn, maxaa yeelay waxay quruumaha oo dhan ka waraabisay khamriga cadhada sinadeeda.

Markaasaa malaa’igtii saddexaad baa iyaga daba timid, iyadoo cod weyn ku leh, Haddii nin uun caabudo bahalka iyo sanamkiisa, oo uu calaamaddiisa ku qaato wejigiisa ama gacantiisa, kaasu wuxuu cabbi doonaa khamriga cadhada Ilaah oo aan waxba lagu qasin, oo lagu shubay koobka xanaaqiisa; oo waxaa dab iyo baaruud lagu cadaabi doonaa malaa’igaha quduuska ah hortooda iyo Wanka hortiisa. Oo qiiqa cadaabkoodu wuxuu kor u kacayaa weligiis iyo weligiis; mana ay helaan nasasho habeen iyo maalin, kuwa caabuda bahalka iyo sanamkiisa, iyo ku alla kii qaata calaamadda magiciisa. Halkan waxaa ku jirta samirka quduusiinta; halkan waxaa jooqa kuwa xajiya amarrada Ilaah iyo rumaysadka Ciise. Muujintii 14:6–12.

Cutubka siddeed iyo tobnaad ee Muujintii isla farriintii qudheedu waxay ku dhawaaqaysaa dhiciddii Baabuloon.

Oo dabadeed waxaan arkay malaa’ig kale oo samada ka soo degaysa, iyadoo leh amar weyn; oo dhulkuna wuxuu ka iftiimay ammaanteeda. Oo waxay ku qaylisay cod xoog leh, iyadoo leh, Baabuloon tii weynayd way dhacday, way dhacday, oo waxay noqotay hoyga jinniyada, iyo xabsi ruux kasta oo wasakh ah, iyo qafis shimbir kasta oo nijaas ah oo la neceb yahay. Waayo, quruumaha oo dhammu waxay ka cabbeen khamriga cadhada sinadeeda, oo boqorradii dhulkuna way la sinaysteen, oo baayacmushtariyadii dhulkuna waxay ku taajireen badnaanta raaxadeeda. Markaasaan maqlay cod kale oo samada ka hadlaya, oo leh, Ka soo baxa iyada, dadkaygow, inaydaan dembiyadeeda ka qayb noqon, iyo inaydaan belaayooyinkeeda ka helin. Waayo, dembiyadeedu waxay gaadheen ilaa samada, oo Ilaahna wuu xusuustay

xumaatooyinkeeda. Muujintii 18:1–5.

Khadka taariikheed ee waxsii sheegidda, ama aan nidhaahno, taxanaha dhacdooyinka uu matalo malaa'igta iftiimisa dhulka ammaantiisa cutubka siddeed iyo tobnaad, waxa uu metelaa dhacdooyinka horseeda xidhitaanka xukunka, xidhitaanka wakhtiga nimcada, iyo toddobada belaayo ee ugu dambeeya. Taariikhda waxsii sheegidda ee lagu matalay cutubka siddeed iyo tobnaad waxay si “isbarbar socda” ula socotaa khadka taariikheed ee waxsii sheegidda ee ay matalaan saddexda malaa'igood ee cutubka afar iyo tobnaad.

“Ilaah wuxuu farriimaha Muujintii 14 siiyey meeshooda ku jirta silsiladda wax sii sheegidda, hawshooduna ma joogsato ilaa xidhitaanka taariikhda dhulkan. Farriimaha malaa'igta kowaad iyo tan labaad weli waa run wakhtigan la joogo, waana inay barbar socdaan tan tan ku xigta. Malaa'igta saddexaad digniinteeda waxay ku dhawaaqdaa cod weyn. ‘Waxyaalahaas dabadood,’ ayuu Yooxanaa yidhi, ‘waxaan arkay malaa'ig kale oo samada ka soo degaysa, iyadoo leh awood weyn, dhulkuna ammaanteeda ayuu ku iftiimay.’ Iftiinkan dhexdiisa, nuurka saddexda farriimood oo dhammu waa isu geeyan yahay.” The 1888 Materials, 803, 804.

Saddexda malaa'ig ee cutubka afar iyo tobnaad, iyagoo dhex duulaya cirka, waxay astaan u yihiin farriin caalami ah oo ku dhammaata summadda bahalka iyo xidhitaanka wakhtiga tijaabada. Cutubka siddeed iyo tobnaadna dhulka oo dhan waxaa iftiimiya ammaanta malaa'igta, taas oo farriinteeduna ay iyaduna ku dhammaato xidhitaanka wakhtiga tijaabada.

Farriinta si astaan ahaan loogu metelay saddex malaa'igood cutubka afar iyo tobnaad, taas oo sidoo kalena loogu metelay malaa'igta soo degaysa cutubka siddeed iyo tobnaad, waa laba sawir oo ka hadlaya isla farriinta digniinta ah. Kitaabka Quduuska ah wax ku soo noqnoqda oo aan micne lahayn kuma jiraan, wax khasaarayna kuma jiraan. Xaqiiqda ah in isla farriintan mar ka badan uu Yooxanaa tilmaamay waxay xoojinaysaa muhimadda farriinta, waxayna tusaale u tahay habka rabbaaniga ah ee waxbaridda oo ah qaanuun Baybalka ku jira oo la yidhaahdo “ku celi oo sii ballaadhi.” Isu keenidda laba sadar oo taariikhda nebiyadeed ah waxay daaha ka qaaddaa xaqiiqooyin aan lagu garan lahayn midkoodna marka si gooni ah looga fiirsado iyada oo laga soocayo sadarka kale. Maanta, haddii maxkamad la keeno laba markhaati oo ka marag furaya isla dhacdo, aad bay u suurtoobaysaa inay bixiyaan warbixino is-diiddan oo ku salaysan mabda'ooda siyaasadeed ama bulsheed. Tani sidaas ma aha marka ay timaaddo markhaatiyaasha Kitaabka Quduuska ah; mar walba way isku waafaqaan, oo haddii ay kula muuqato inaanay is waafaqayn, markaas waxaad wax u eegaysaa si khaldan.

Labada tusaale ee aynu ka fiirsanayno waa isla farriintii digniinta ahayd ee kitaabka Malaakii ku metelo soo noqoshada nebi Eliyaas. Saddexda farriimoodba waxay yimaadaan ka hor xidhitaanka wakhtiga nimcada—waayo, farriinta digniinta ee ku jirta saddexdaas sadar ee waxsii sheegiddu ma aha oo keliya in la bixiyo ka hor xidhitaanka wakhtiga nimcada, balse xidhitaanka wakhtiga nimcadu waa barta tixraaca lafteeda, mawduuca haddii aad doonto, ee mid kasta oo ka mid ah farriimahaas digniinta ah. Runtii, haddii farriin digniin ah uu nebi kastaa ku dhawaaqo ama ku sawiro, waa isla digniintii Muujintii afar iyo tobnaad, siddeed iyo tobnaad, iyo waxsii sheegidda Eliyaas ee Malaakii.

Saddexdan sadar oo wax sii sheegid ah si fudud ayaa loo muujin karaa inay isu barbar socdaan. Iyadoo taas la sheegayo, waxaa jira laba ilood oo waaweyn oo xogeed oo ku jira wax sii sheegidda Kitaabka Quduuska ah. Mid waa aqoonsiga taxanaha dhacdooyinka soo ifbaxaya dhammaadka dunida. Isha kale ee xogtu waa sawiridda hawlaha nebiyada ee la xiriira farriinta qeexaysa dhacdooyinka mustaqbalka.

Waxaa jira laba qaanuun oo mudan in laga fiirsado marka lala xiriirinayo fikradahan. Kan ugu horreeyaa waa in nebiyada oo dhammu ay ka hadlaan dhammaadka dunida, halkaas oo wakhtiga imtixaanku ku xidhmo.

“Mid kasta oo nebiyadii hore ka mid ahi wuxuu in ka yar u hadlay wakhtigoodii marka loo eego kuweenna, sidaas darteed waxsii-sheegiddoodu annaga ayay noo dhaqan gashan tahay. ‘Haddaba waxyaalahan oo dhammu iyaga waxay ugu dhaceen tusaale ahaan, waxaana loo qoray digniintenna innaga ay dhammaadka qarniyadu nagu yimaaddeen.’ 1 Corinthians 10:11. ‘Iyaga looma uu muujin inay naftooda u adeegayeen, laakiin inay annaga noo adeegayeen waxyaalaha hadda laydiinku sheegay kuwa idiinku wacdiyey injiilka iyagoo ku hadlaya Ruuxa Quduuska ah oo samada laga soo diray; kuwaas oo ah waxyaalo malaa’iguhu jecel yihiin inay fiiriyaan.’ 1 Peter 1:12...”

“Kitaabku waxa uu kaydkii qaaliga ahaa isu ururiyey oo isu xidhxidhay jiilkan ugu dambeeya. Dhammaan dhacdooyinkii waaweynaa iyo hawlgaladii culus ee taariikhda Axdigii Hore waxay ahaayeen, welina yihiin, kuwo isku soo celinaya kaniisadda maalmahan ugu dambeeya.” Selected Messages, book 3, 338, 339.

Dhammaan farriimaha nebinnimada ee Kitaabka Quduuska ah “way inagu waajib yihiin innaga” “kuwaas oo darafyadii dunidu nagu soo gaadheen.” Xeerkaas, marka lagu daro xeer kale oo aqoonsanaya “arrimo” uu Ruuxa Quduuska ahi “qaabeeyey,” “labadaba bixinta nebinnimada iyo” sidoo kale “dhacdooyinka lagu sawiray,” waxay sii xoojinayaan doodka ah in dhacdooyinka nebinnimada ee bilowga nebinnimo ay tusaale u yihiin oo barbar socdaan dhacdooyinka nebinnimada ee dhammaadka nebinnimo kasta oo la siiyey.

“Waxa jirta baahi loo qabo in si aad uga dhow loo barto ereyga Ilaah; gaar ahaan Daniel iyo Muujintii waa in fiiro loo yeesho si aan weligeed hore loogu yeelin taariikhda shaqadeenna. Waxaa laga yaabaa in aynu wax ka yar ka nidhaahno xariiqooyin qaarkood oo ku saabsan quwadda Roomaanka iyo baabtiisnimada; hase yeeshee waa in aynu dadka u jeedinnaa waxa nebiyadii iyo rasuulladii ku qoreen waxyiga Ruuxa Quduuska ah ee Ilaah hoostiisa. Ruuxa Quduuska ah ayaa arrimaha u habeeyey sidaas, labadaba bixinta wax sii sheegidda iyo dhacdooyinka lagu sawirayba, si loo baro in wakiilka aadanaha ah laga hayo indhaha, lagu qariyo Masiixa dhexdiisa, iyo in Rabbiga Ilaaha samada iyo sharcigiisa kor loo qaado. Akhri kitaabka Daanyeel. Mid mid u soo xusuuso taariikhda boqortooyooyinka halkaas lagu matalay.” Testimonies to Ministers, 112.

“Ruuxa Quduuska ah ayaa arrimaha sidaas u habeeyey, labadaba bixinta waxsii sheegidda iyo dhacdooyinka la sawirayba.” “Bixinta waxsii sheegidda iyo dhacdooyinka la sawiray” gudaheeda, “arrimaha” waxaa “sidaas u habeeyey” “Ruuxa Quduuska ah” si labadaba “bixinta waxsii sheegidda” iyo “dhacdooyinka la sawiray” loo aqoonsado inay yihiin kuwo waxyoona ah oo lagu

dabaqo tusaalaha nebiyadeed ee dhammaadka dunida.

Yooxanaa waxaa waxsii-sheegidda ka siiyey Jibriil, waxaana lagu amray inuu buug ku qoro oo uu u diro kiniisadaha. Markaas waxaa silcinayay Rooma; masaafuris ahaan ayaa loo fogeeyey si u dhiganta waxa dunida maanta loogu yeedho xabsi qarsoodi ah. Taariikhdaas dhexdeeda Yooxanaa wuxuu uga go'doonsanaa dadka sida uu uga go'doonsan yahay maxbuus kasta oo ku xiran Guantanamo Bay.

Yooxanaa wuxuu caddeynayaa in aragtidu dhacday markii uu cibaadaysanayay Sabtida maalinta toddobaad, taas oo ah Maalinta Rabbiga.

Waayo, Wiilka Aadanahu waa Sayidka xataa maalinta sabtida. Matayos 12:8.

Intuu ku caabudayay Ruuxa, wuxuu gadaashiisa ka maqlay cod weyn.

Aniga Yooxanaa ah, oo ah walaalkiin iyo saaxiibkiinna kula wadaaga dhibaataada, iyo boqortooyada, iyo samirka Ciise Masiix, waxaan ku jiray jasiiradda la yidhaahdo Patmos, erayga Ilaah aawadiis iyo markhaatifurka Ciise Masiix aawadiis. Waxaan Ruuxa ku jiray maalinta Rabbiga, oo waxaan gadaashayda ka maqlay cod weyn oo sidii buun u eg, oo leh, Anigu waxaan ahay Alfa iyo Oomeega, kan ugu horreeya iyo kan ugu dambeeya; oo wuxuu yidhi, Waxa aad aragto ku qor buug, oo u dir toddobada kiniisadood oo Aasiya ku yaal; Efesos, iyo Simurna, iyo Bergamos, iyo Tiyatira, iyo Saardis, iyo Filadelfiya, iyo La'odikiya. Muujintii 1:9–11.

Yooxanaa, deegaankiisa iyo duruufaha lagu garto waxay ku tilmaamayaan inuu yahay mid loo silcinayo sababta oo ah waa caabude Sabtida maalinta toddobaad, hase yeeshee sidoo kale loo silcinayo maxaa yeelay waxay rumaysan yihiin labadaba Kitaabka Quduuska ah iyo qoraallada Ellen White, kuwaas oo ah “markhaatiga Ciise.” Wuxuu maqlaa cod weyn oo gadaashiisa ka yeedhaya, kaas oo uu u jeesto inuu arko, oo sidaas yeeliddiisana wuxuu u taagan yahay qof Adventist-ka maalinta toddobaad ah dhammaadka dunida jooga oo maqla cod gadaashooda ka leh, “Kanu waa jidkii, ku socda.”

Dhammaan xariiqyada waxsii sheegistu dhammaadka dunida ayay is barbar socdaan.

“Muujintii gudaheeda ayaa dhammaan kutubta Kitaabku ku kulmaan kuna dhammaadaan.”
Falimaha Rasuullada, 585.

Nebi kasta oo maqla cod gadaashiisa ka yeedhaya, wuxuu la jaanqaadayaa Yooxanaa sawirka dadka Ilaah ee dhammaadka dunida. Yooxanaa wuxuu maqlay cod gadaashiisa ka yeedhaya oo siiyey amarro. Ishacyaahuna sidoo kale wuxuu maqlay cod tilmaamid leh.

Sidaas daraaddeed Rabbigu wuu sugi doonaa, si uu idiinku roonaado; sidaas daraaddeedna isagu waa la sarraysiin doonaa, si uu idiinku naxariisto; waayo, Rabbigu waa Ilaah caddaalad ah; waxaa barakaysan kuwa isaga suga oo dhan.

Waayo, dadku waxay degganaan doonaan Siyoon oo Yerusaaalem ku taalla; mar dambe ma aad ooyi doontid; isagu si weyn buu kuugu naxariisan doonaa marka uu maqlo codka qayladaada; goortuu maqlo, wuu kuu jawaabi doonaa. Oo in kastoo Rabbigu idin siiyo kibista

dhibaatada iyo biyaha silicda, haddana macallimiintiinna mar dambe gees looguma qarín doono, laakiinse indhihiinnu way arki doonaan macallimiintiinna. Oo dhegihiinnuna waxay gadaashiinna ka maqli doonaan eray leh, Kanu waa jidkii, ku socda markaad midigta u leexataan iyo markaad bidixda u leexataan. Ishacyaah 30:18–21.

Dadkii hadhay ee Ilaah waxay maqlaan cod gadaashooda ka imanaya oo u tilmaamaya jidka ay tahay inay maraan. Markaas waa inay go'aansadaan inay dhegaysanayaan iyo inayan dhegaysanayn. Dadka uu matalo Yooxanaa iyo Ishacyaah waa dad jooga dhammaadka dunida oo Rabbiga suga intuu dib u dhacayo, Ishacyaahna wuxuu inoo sheegayaa inuu dib u dhacayo, maxaa yeelay isagu waa Ilaaha xukunka. Tan iyo bilowgii taariikhda Milleriinta ee 1798 ilaa xidhitaanka albaabka nimcada ee Adventism-ka marka sharciga Axadda yimaado, Ilaah wuxuu xukunka ku fulinayaa meesha quduuska ah ee samada. Ballanku waa in kuwa Rabbiga suga inta lagu jiro wakhtiga xukunka la barakayn doono.

Dadka Ilaah oo lagu barakeeyey sugidda waxay ku astaysan yihiin bikradihii sugayey Arooska masaalkii tobanka bikradood. Tobantooduba way seexdeen, dabadeedna habeenbadhkii waxaa yimid qalalaase kala saaray bikradihii hurday laba qaybood. Qayb ayaa maqashay cod gadaashooda ka yeedhaya, markaasay u jeesteen si ay u arkaan codkii ku farayay jidka ay ku socon lahaayeen; qaybta kalena way diiday inay jeestaan oo ay maqlaan codka—in kasta oo farriinta ku dhex socota kitaabka Muujintii oo dhan ay tahay, “Kan dhego leh ha maqlo waxa Ruuxu ku leeyahay kiniisadaha.”

“Masaalka tobanka gabdhood ee bikradaha ah ee ku qoran Matayos 25 wuxuu sidoo kale muujinayaa waayo-aragnimada dadka Adventist-ka ah.” *The Great Controversy*, 393.

Yooxanaa wuxuu matalaa dadka Adventist-ka ah ee u jeesta wixii hore si ay u fahmaan waxa iman doona. Markay “maqlaan eray gadaashooda ka yeedhaya” sidii Yooxanaa yeelay, eraygaasu wuxuu sidoo kale ka kooban yahay tilmaantii lagu bixiyey maragga Ishacyaah ee dhacdadan isla tan ah. Tilmaantii Ishacyaah waxay ahayd, “kani waa jidkii, ku socda; markaad midigta u jeesataan, iyo markaad bidixda u jeesataan.” Bikradaha xigmadda leh ee ku xusan Daanyeel laba iyo toban waxay fahmaan kororka aqoonta ee dhammaadka dunida, maxaa yeelay waxay “hor iyo dib ugu ordeen” Erayga dhexdiisa si ay u fahmaan aqoontii nololsha bixisa ee shaabbaddeedii laga furay.

Laakiinse adigu, Daanyeelow, erayadan xidh, oo buugga dabool, ilaa wakhtiga dhammaadka; kuwo badan ayaa hor iyo dib u ordi doona, oo aqoontuna way sii kordhi doontaa. Daanyeel 12:4.

Nebiyaashii aynu ka fiirsanaynaa waxay matalaan Seventh-day Adventists taariikhda ku jirta meesha xukunka ku soo gebogeboobayo oo wakhtiga nimcadu xidhmayo. Kuwii lagu matalay bikradaha caqliga leh waxay maqlaan cod gadaashooda ka leh, Kanu waa jidkii aad ku socon lahaydeen, oo wuxuu ballanqaadayaa inuu ku hoggaamin doono jidka marka ay bidix ama midig u leexdaan. “Halka iyo halkan u orodka” ay bikradaha caqliga lihi sameeyaan marka kitaabka la furfuro waa astaan u taagan barashada Kitaabka Quduuska ah. Dabeecaddu waxay ina baraysaa in si aad u oroddo, ay khasab tahay inaad marka hore barato socodka, markhaatifurka Ishacyaahuna wuxuu leeyahay haddii aad dhegaysataan codka idinka gadaal ka imanaya, wuxuu idinku

hoggaamin doonaa barashada Eraygiisa haddii aad u leexataan Axdigii Hore (bidix) ama Axdiga Cusub (midig). Fur Kitaabka Quduuska ah, oo wuxuu idinku hoggaamin doonaa codkiisa. Laakiin Seventh-day Adventists marka dunidu dhammaanayso waxay kaloo uga dhigan tahay inuu idinku hoggaamin doono markaad furtaan Kitaabka Quduuska ah (bidix) iyo markaad furtaan Ruuxa Waxsii sheegidda (midig).

Jidka loo soconayaa wuxuu sii ahaanayaa mid ka sii gaar ah marka maragga Yeremyaah lagu daro.

Rabbigu wuxuu leeyahay sidan: Jidadka ag istaaga oo fiiriya, oo weyddiista waddooyinkii hore, meeshuu jidka wanaagsan yahay, oo ku socda; markaasna nafihiinna nasasho baad u heli doontaan. Laakiinse iyagu waxay yidhaahdeen, Kuma socon doonno. Oo weliba waardiyayaal baan idiin dul saaray, anigoo leh, Dhawaqa buunka maqla. Laakiinse iyagu waxay yidhaahdeen, Maqli mayno.

Sidaas daraaddeed maqla, quruumahaay, oo ogaada, shirweynahaay, waxa ku jira dhexdooda. Dhulkoow, maqal: bal eega, dadkan waxaan ku soo dejin doonaa masiibo, taasoo ah midhaha fikirradooda, maxaa yeelay erayadaydii ma ay dhegaysan, sharcigaygiina way diideen. Yeremyaah 6:16–19.

Waxaa qormadan ku jira laba nooc oo caabudayaal ah. Koox ayaa ka fiirsata dhammaan “jidadka” oo doorata “waddooyinkii hore” inay ku socdaan. Waxay awood u lahaayeen inay ka dhex doortaan “jidka wanaagsan” dhammaan “jidadka” kale ee suuragalka ah, maxaa yeelay iyagu waa kuwa dhegaystay codkii ka dambeeyey iyaga, codkaasuna wuxuu ku wargeliyey, “kanu waa jidkii, ku socda.” Yooxanaa wuxuu metelaa kuwa maqla codka gadaashooda ka yeedhaya, cod ka imanaya “waddooyinkii hore.”

“Sidaasaa Rabbigu leeyahay, Jidadka istaaga oo fiiriya, oo weyddiista waddooyinkii hore, meesha ay ku taallo jidka wanaagsan, oo ku socda.” Yeremyaah 6:16.

“Qofna yuusan isku dayin inuu dumiyo aasaaska rumaysadkeenna—aasaaska bilowgii shaqadeenna lagu dhisay daraasad tukasho ku lammaan ee Erayga iyo muujin. Aasaaskan ayaynu ku dul dhisaynay kontonkii sano ee u dambeeyey. Dadku waxay u malayn karaan inay heleen jid cusub iyo inay dhigi karaan aasaas ka sii xoog badan kan la dhigay. Laakiin tani waa khiyaano weyn. Aasaas kale ninna ma dhigi karo kan la dhigay mooyaane.”

“Waagii hore kuwo badan ayaa ku hawlgalay dhisidda iimaan cusub iyo aasaasidda mabaadi’ cusub. Laakiin intee le’eg ayay dhismahoodu taagnaayeen? Wax yar dabadeed ayuu dumay, waayo laguma dhisin Dhagaxa.”

“Miyaanay xertii ugu horraysay khasab ku noqon inay la kulmaan hadallada dadka? Miyaanay ahayn inay dhegaystaan aragtiyo been ah, dabadeedna, markay wax walba sameeyeen ka dib, si adag u istaagaan, iyagoo leh: ‘Aasaas kale ninna ma dhigi karo kan aan ahayn kii la dhigay?’ 1 Korintos 3:11.

“Sidaas daraaddeed waa inaynu bilowgii kalsoonideenna si adag u xajisannaa ilaa dhammaadka. Erayo awood leh ayaa Ilaah iyo Masiix ka soo direen dadkan, iyaga oo ka soo saaraya dunida, qodobba qodob, una keenaya iftiinka cad ee runta hadda jirta. Addimo dab

quduus ah taabtay ayay addoommada Ilaah ku naadiyeen fariinta. Hadalka Rabbaaniga ahna wuxuu shaabaddiisii ku xaqiijiyey runnimada runta la naadiyey.” Testimonies, mugga 8, 296, 297.

Laakiin waxaa jira koox kale oo ku jirta silsiladda Yeremyaah, oo “shirkaas” sida uu isagu ugu aqoonsado, waxay dhiseen guri matalaya iimaan cusub, gurigaasina wuu dhacaa, maxaa yeelay laguma dhisin dhagaxa duskiisa. Gurigaasu waa kaniisadda Seventh-day Adventist, ama sida Yooxanaa u aqoonsado isla kaniisaddaas—sunagogga Shaydaanka.

In diiddo in la maqlo waa in la diido “erayadiisa” iyo “sharcigiisa.” Caasinnimadooda ah inay diidaan inay soo noqdaan oo ku socdaan waddooyinkii hore awgeed, iyo weliba diidmada ay diideen inay maqlaan fariinta buunka ee waardiyaaha, Ilaah wuxuu dadkaas ku soo dejin doonaa shar; Yeremyaahna wuxuu ku tilmaamayaa inay yihiin “jameeco shar leh.” Sida Ilaah ula macaamilo kiniisadda La’odikiya ee Seventh-day Adventist-ka ah waa mawduuc ka mid ah waxsii sheegyada Kitaabka Quduuska ah. Nebi Hoosheeca wuxuu wax ku daraa astaamaha “jameecada shar leh” marka uu ka hadlayo sababta loo diiday.

Dadkayguu aqoon la’aan bay ku baabba’een; maxaa yeelay, adigu aqoontii waad diidday, anna waan ku diidi doonaa, si aadan iigu ahaan wadaad; maxaa yeelay, sharcigii Ilaahaaga waad illoowday, anna carruurtaadana waan illoobi doonaa. Hoosheeca 4:6.

Waxaa loo diiday aqoon la’aantood, taas oo u taagan fariin la furay wakhtiga dhammaadka. Ilaah halkan waxa uu ku soo afjarayaa xidhiidhkiisii axdiga ee uu la lahaa dadkiisa ee tuducan, waayo si toos ah ayuu ugu yeedhay, “Dadkaygiyow!” Maxaa yeelay Masiixa way diideen, oo sharcigiisina way illoobeen, sidaas daraaddeed wadaaddo uma ahaan doonaan Ilaah. Marka dadka Ilaah ay axdi la galaan Ilaah, isagu waxa uu ka dhigaa wadaaddo iyo boqorro. Markii Ilaah axdi la galay Israa’iiltii hore, wuxuu Muuse ku yidhi:

Haddaba haddaba, haddii aad codkayga si dhab ah u addeecdaan oo aad axdigayga xajisaan, markaas waxaad ii ahaan doontaan hanti ii gaar ah oo ka sarraysa dadyowga oo dhan; waayo, dhulka oo dhammu waa kayga. Oo waxaad ii ahaan doontaan boqortooyo wadaaddo ah iyo quruun quduus ah. Kuwanu waa erayadii aad kula hadli lahayd reer binu Israa’iil. Baxniintii 19:5, 6.

Markii Ilaah axdi la galay kaniisadda Masiixiyiinta, wuxuu Butros ku sheegay:

Laakiin idinku waxaad tihiin farcan la doortay, wadaaddonimo boqornimo leh, quruun quduus ah, dad Ilaah si gaar ah u leeyahay; si aad u muujisaan ammaanta kan idiinka yeedhay gudcurka oo idiin geliyey nuurkiisa yaabka leh; kuwaas oo waagii hore aan dad ahayn, laakiin haatan ah dadka Ilaah; kuwaas oo aan naxariis helin, laakiin haatan naxariis helay. 1 Butros 2:9, 10.

Butros aayadahan wuxuu kaga hadlayaa kala-guurka ka yimid Israa’iiltii hore oo ahayd dadkii axdiga ee Ilaah doortay una gudbay kaniisadda Masiixiga ah, markuu leeyahay, “waayo hore dad ma ahaydeen, laakiinse imminka waxaad tihiin dadka Ilaah.” Markii Yuhuuddu iska fureen Ilaah, Rabbigu wuxuu axdi la galay kaniisadda Masiixiga ah. Labadoodaba waxaa loo tixgeliyey

quruumo wadaaddo ah intii ay Rabbiga la guursanaayeen.

In loo diido wadaad ahaan waxay muujinaysaa inaad mar ahayd dad axdi leh. Adventist-yada Maalinta Toddobaad waxay axdi la galeen Rabbiga bilowgii taariikhda Adventist-ka. Kaniisaddii cidlada ku jirtay waxay ka soo baxday Dib-u-habayntii, hase yeeshee waxay diiday farriintii Millerite-ka, sidaas darteedna waxay naftooda ka fureen Ilaah intii lagu jiray taariikhda farriimaha malaa'igta koowaad iyo tan labaad. Kala-soociddii ugu dambaysay waxay ahayd imaatinkii malaa'igta labaad, waxaana lagu dhawaaqay inayan mar dambe ahayn gabadh Masiixa, balse ay noqotay gabadh Baabuloon. Isla markiiba ka dib, intii lagu jiray Qayladii Habeenbadhka, Ilaah wuxuu aroosaddiisa cusub ugu yeedhay guurka axdiga.

Labadii loox ee astaan u ahaa axdiga reer binu Israa'iilkii hore waxay ahaayeen labadii loox ee Tobanka Amar, labadii loox ee reer binu Israa'iilka ruuxiga ah ee casriga ahna waa labadii loox ee Xabaquuq sida ay u metelaan jaantusyadii 1843 iyo 1850. Dadka axdiga ee waxyigu marar badan ku aqoonsaday La'odikiya ayaa diiday jidadkii hore, waxayna diideen inay dhegaystaan codkii gadaashooda ka hadlaya; sidaas daraaddeedna waxay ku celceliyaan taariikhdiisii dhammaadka ee reer binu Israa'iilkii hore iyagoo laga tufto afka Rabbiga. Maxaa arrintani ugu dhacdaa kuwa uu ugu yeedho, "Dadkayga?"

Masaalka tobanka bikradood, oo muujinaya waayo-aragnimada Adventism-ka, laba jeer bay rumoobaysaa: mar bilowgii, dabadeedna dhammaadka Adventism-ka. Walaasha White waxay baraysaa in masaalku rumoobay oo uu weliba u rumoobi doono si xaraf-xaraf ah, sidoo kalena in masaalku had iyo goor loo fahmo runta wakhtigan la joogo, sida malaa'igta saddexaad oo kale.

"Waxa marar badan laygu haggaa masaalka tobanka bikradood, shan ka mid ahi ay xigmadaysnaayeen, shanna nacas ahaayeen. Masaalkan waa la oofiyey, welina waa la oofin doonaa ilaa xarafka isaa ugu dambeeya, waayo wuxuu leeyahay adeegsi gaar ah wakhtigan, oo, sida farriinta malaa'igta saddexaad, waa la oofiyey oo wuxuu sii ahaan doonaa runta hadda jirta ilaa dhammaadka wakhtiga." Review and Herald, August 19, 1890.

Adventism-kii Millerite-ku wuxuu rumoobiyey sugitaankii masaalkii u dhexeeyey saadaashoodii fashilantay ee 1843 iyo saadaashii saxda ahayd ee Oktoobar 22, 1844. Faahfaahinta nebiyadeed ee taariikhdan way badan tahay oo waa muhiim, laakiin waxaan si fudud u doonayaa inaan caddeeyo in masaalka tobanka bikradood uu si toos ah ugu xidhan yahay malaa'igta saddexaad, sida ay Walaasha White hadda sheegtay.

Laga bilaabo 1798 ilaa Oktoobar 22, 1844, farriintii malaa'igta kowaad waxay ku dhawaaqaysay furitaanka xukunka. Wax yar ka hor intii uusan xukunku bilaaban, Qayladii Habeenbadhka ee masalka tobanka bikradood way rumoowday. Sidaa darteed, marka malaa'igta saddexaad ku dhawaaqdo xidhitaanka xukunka, ku dhawaaqidda Qayladii Habeenbadhka mar kale ayaa dib loo celin doonaa.

Aqoonsiga ah in kaniisadihii Protestanka ay diideen farriintii Ilaah, sidaas daraaddeedna ay ku noqdeen gabdhihii Baabuloon, waxay ahayd imaatinka farriintii malaa'igta labaad iyo bilowgii wakhtiga dib-u-dhaca ee masaalka, kaas oo "loo fulinayay xaraf xarafka isaa." Rabbigu kuma soo

noqon 1843; wuu dib u dhacay si uu u tijaabiyo oo uu u barakeeyo bikradihii. Ku dhawaaqiddii malaa'igta labaad ee ku aqoonsanaysay kaniisadaha Protestanka inay yihiin gabdhaha Baabuloon waxay ahayd baaq loogu yeedhayo kuwii weli ku jiray kaniisadahaas dhacay inay ka soo baxaan oo ay la safstaan Milleriyiinta iyo fahamkooda waxsii sheegyada. Shirkii teendhada Exeter, Samuel Snow wuxuu soo bandhigay caddayntii loo baahnaa si loo xaqiijiyo imaatinka Rabbiga 22-ka Oktoobar, 1844, farriintii Qaylada Saqbadhkiina waxay dalka oo dhan ugu faaftay sida hir-mawjad weyn. Dabadeed malaa'igtii saddexaad waxay timid markii Niyad-jabkii Weynaa dhacay 22-ka Oktoobar, 1844.

Tani waxay ahayd soo koobid kooban oo ku saabsan taariikh hore, taas oo aan ka reebay qodob badan, si aan u gooni yeelo dhawr qodob oo u muuqda inay si ka sii dhow ula xiriiraan waxa aynu ka hadlayno.

Waxaan sii wadi doonnaa fikradahan maqaalka xiga.